

Adolfa Podkubovšek iz Loč in pešca invalida Karla Toplak iz ptujske okolice na smrt. Smrtna kazen se je izvršila, dne 29. t. m. ob 8 uri zjutraj. Upornik Jakob Turk iz brežiške okolice je bil radi mladoletnosti obsojen na 10 let ječe, poostrene vsako leto s postom, trdim ležiščem in samotnim zaporom na 27. julija. Drugi obtoženci bodo sojeni pred redovnim sodiščem.

Dne 23. t. m. se je pobunil savski konjeniški polk v Varaždinu. Upornike so pešci ugnali, premagali, polovili ter razpršili. Izgube pehote so: 2 mrtva, en častnik in 10 ranjelih. Izgube upornikov doslej neznane.

Italija zahteva avstrijsko cesarsko krono.

V mirovnih pogojih, ki jih je ententa predložila Nemški Avstriji, je tudi pogoj, da mora Avstrija izročiti Italiji: avstrijsko cesarsko krono, državno jabolko, obe žezli, sabljo Karla Velikega, meč sv. Mauricija, cesarski ceremonijalni meč, evangelijsko knjigo, plašč za kronanje, cesarsko belo haljo, dalmatiko, štolo itd. Tudi Belgija in Poljska dobi iz cesarske zgodovinske zakladnice dragocene stvari.

Politični pregled.

V slovenskem delu Koroške bo ljudsko glasovanje. Ljudstvo, in sicer moški in ženske, ki so 20 let stari in so dne 1. januarja 1919 prebivali v onem delu, ki mora glasovati, se bo moralo samo odločiti, ali hoče spadati pod Jugoslavijo ali pod Nemško Avstrijo. Glasovanje bo še le čez 3 mesece. Slovenci pridno poučujejo ljudstvo na shodih. V nedeljo, 27. julija sta bila dva taka velika shoda: v Železni Kapli in v Labudu. Ljudstvo se povsod enoglasno izraža za Jugoslavijo. Ko bo glasovanje v slovenskem delu Koroške za nas srečno končano, bosta morala glasovati tudi Celovec in severni del Koroške. Čuti je, da so tudi pametni celovski Nemci za pripadnost Celovca k Jugoslaviji. Za sedaj pa morajo jugoslovanske čete zapustiti Celovec. Mohorjeva družba se je preselila s svojimi stroji in zalogami v Prevalje.

Na Nemškem Štajerskem so imeli dne 27. julija občinske volitve. V mestih in industrijskih krajih so zmagali socialisti, v občinah na kmetih pa krščansko kmečka stranka. Liberalci in nacionalci so skoro popolnoma propadli. Liberalne stranke prežanja po vseh deželah enaka usoda.

Sedaj je dokazano, da so bili prireditelji zadnjega štrajka v zvezi z Italijani. Če bi se bil štrajk posrečil, bi bili Italijani zasedli Slovenijo do Zidanega mosta. V Trstu so bili že pripravljeni vlaki, ki bi bili pripeljali Lahe v naše kraje. Voditelji štrajka so bili nahujskani in plačani od Lahov in Nemcev.

Rumuni so pošteno natepli madžarsko boljševiško armado. Pri reki Tisi je padlo na stotine Madžarov.

Na Slovaškem so se razvili zopet vroči boji med Čehoslovaki in Madžari. Čehi imajo sedaj močno armado. Na pomoč so jim prišli celo Francozi.

V Beogradu je prišlo do ministrske krize. Ministrski predsednik Protič in podpredsednik dr. Korošec nista bila enega mnenja, kako je treba nastopiti proti boljševikom in štrajkovcem. Dr. Korošec je naznanil svoj odstop, a na željo ostalih ministrov in Jugoslov. kluba, je ostal v ministru. Časniki pišejo, da bodo novo ministru sestavili brez članov Jugoslov. demokratske stranke (liberalcev).

Pozor na promet z bankovci.

Uradni list od 26. t. m. prinaša naredbo delegacije finančnega ministru, ki prepoveduje zlorabno žigosanje ter razpečavanje takih bankovcev. To žigosanje in razpečavanje je kaznjivo po tej naredbi z globo do 50.000 K ali zaporom do 6 mesecev ali pa z obema. Zamenjavo teh nepostavnih bankovcev za jugoslovanske žigovane dovoljuje delegacija finančnega ministru. Cela zadeva se tiče inozemskih jugoslovanskih narodnosti in zasedenega ozemlja, ki niso mogle poskrbeti pravočasno žigosanje svojih bankovcev. Prepovedan je nadalje uvoz nežigosanih bankovcev iz inozemstva v kraljestvo SHS. Nežigosani bankovci se smejo uvažati samo z dovoljenjem delegacije finančnega ministru. Na-

redba prepoveduje konečno izvoz vsake vrste denarja, tuzemskega ali inozemskega, kovanega ali papirnatega. Prost je le izvoz papirnatega denarja v potnem in obmejnem prometu do 1000 K, sicer je treba za vsak slučaj dovoljenja. Prestopek te naredbe se kaznuje z globo 5000 K. ali zaporom 14 dni. Sicer pa se lahko krivicu zapleni ves denar, ki je bil predmet kaznjivega dejanja. Zoper razsodbo je dopustna pritožba tekom 8 dni na finančno delegacijo v Ljubljani. Določbe te naredbe so precej ostre. Dolžnost vsacega je, da si denar prav dobro ogleda, predno ga sprejme.

Vinogradno poročilo.

(Ant. Kosi).

Ormoško-ljutomerske gorice, sredi meseca julija 1919.

Mesec junij je bil zlasti v prvi polovici zelo hladen in deževen in za razvoj trte neugoden, zato je tudi trs v rasti zelo zaostal. Da je to hladno in deževno vreme za razvoj grozdnih nastavkov vplivalo zelo neugodno, razume se samo obsebi. V drugi polovici junija je nastopilo lepo, toplo vreme, in mladike so začele rasti, da je bilo veselje. Gorica torej v primeri z normalnimi leti v rasti ni mnogo zaostala. Kar se tiče ploda oz. nastavkov, se pač ne da nič več nadomestiti, kar je, to je. V obče so trte letos nastavile le slabo; izjemo v tem oziru dela naš stari znanec šipon, ki daje ljutomercanu njegov značaj. Šiponov grozdnik nastavek je sreden, deloma dober.

Izmed vinogradnih del je opravljena sedaj prva in druga kop, nadalje prve škropljenje in žvepljanje, istotako zvečine tudi drugo škropljenje, tu in tam se je tudi v drugo žvepljalo. Drugo škropljenje proti peronospori je slabo deževno vreme močno oviralo. Vinogradnik je moral čas za to delo takorekoč krasti ter vsako ugodno uro vestno uporabiti. Predpoldne okrog 8 ure je začel škropiti, proti poldnevju se je nebo pooblačilo, nastala je nevihta in močen dež je spral vso bakreno-apneno zmes z listja. Drugi dan je z delom nadaljeval, sprane trte je popravil — potem zopet dež. Koliko drage galice je šlo tako pod nič, peronospora pa se je v tem zajedla v trtno listje, posebno v vinogradih, kjer se je prvokrat škropilo zelo rano.

Z bakrene galice so se ljudje v pravem času preskrbeli, istotako z žvepleno moko oni, ki žvepljajo svoje trte proti grozdnim plesnobim (Oidium). Sicer pa se najde pri nas še mnogo vinogradnikov, ki svojih vinogradov ne žvepljajo, ker trdijo, da njih delo ni imelo uspeha. Zanimiv je ta-le slučaj. Ob času, ko je večina vinogradnikov žvepljala svoje vinograde, je nastala močna nevihta z nalivi. Potoki so narastli, in ker so prinesli z bližnjih viaskih goric z zemljo vred mnogo žvepla, je voda neprijetno dišala po žveplu. Neki mlinar mi je pravil, da se ni mogel takoj spomniti, odkod ta duh, zato je gledal in preiskoval okrog mlina, jeli ni morda kje strela udarila. Še le pozneje se je uveril, da prihaja žvepleni duh iz vode.

O galici se trdi, da ni najboljša, ker ima baje precej železnega vitrijola v sebi.

Glede delavnih moči naj omenim, da vladajo še vedno stare razmere. Malo je ljudi za delo, a velika je plača, ki se viša pri vsakem novem opravilu. Neki vinogradnik je preračunal, da mu je prišel en delavec v prvo kop s hrano in pijačo (pilo se je vino, ker jabolčnika nikdo ne mara) na dnevnih 36 K. Obdelovanje vinogradnikov je postalo neizmerno drago, in če vinogradnik proda liter po 6—7 K, ni prišel niti na svoj račun, če se pomisli, kako visoke cene imajo razne vinogradne potrebščine.

Vinogradno kolje n. pr., kojega 1000 komadov je stalo prej 50—70 K, stane sedaj 700 do 1000 K, torej pride en kol na 70 h do 1 K. Kdor hoče spravljati gnoj v vinograd, pa nima sam vprežne živine, mora biti pripravljen, da mu računa voznik namesto 5—6 K, ki jih je prej plačeval, 50—60 K in še več. Radi oddamo liter vina po 40—60 h, kakoršna cena je bila zanj prej, ako se tudi naši pridelovalni troški znižajo, tako slišiš govoriti vinogradnike — in prav imajo. Daj nam Bog čakati zopet rednih razmer in na vsestransko primernih cen!

Sadja ne bode veliko; hruškam in slivam je škodoval pomladanski mraz, zlasti finim, ranim hruškam. Le naša stara tepka in zimika sta tu in tam lepo nastavili. Jabolčna letina bode srednja, v deževnem vremenu je cvetu precej škodoval cvetodér.

Gospodarske novice.

Carina. Kakor smo izvedeli od tukajšnje carinarne, so do nadaljnje odredbe sledeči predmeti carine prosti: seno, slama, oves, otrobi in moka vse vrste žita, zrelo stročje in zelenjava, potem sladkor, ki plača samo državno trošarino v znesku 84 K za 100 kg; vse vrste goveda in živino za ljudsko prehrano. Dalje so carine prosti tudi darovi, poslani našemu prebivalstvu, vsa prirodna sredstva, sterilizirano mleko in moka za otroke. Kmetovalci se opozarjajo posebej, da je vse poljedelsko in rokodelsko orodje, kakor: mlatilnice, stroji za košnjo, stiskalnice itd. carine prosto, vendar pa morata, ki te stvari uvažata, doprinesiti potrdilo občinskega urada, da uvažata to orodje samo za lastno uporabo in ne v svrhu nadaljnje prodaje. Stranke naj si to potrdilo pravočasno priskrbe. Pri tukajšnjem carinskem uradu leži sedaj 27 mlatilnic, katere samo na to potrdilo čakajo.

Hmelj. Žatec, dne 17. julija 1919. Hmeljski semenj je bil minuli teden zopet živahnejši in se je dnevno prodalo 20 do 25 bal in sicer za eksportne namene čeških družb. Cene so se zamogle držati na prejšnji višini. Za najboljše blago se je moralo plačevati več. Cene v obče so znašale 700—800 K in še več za 50 kg. Tujega hmelja se je nekaj po 600 do 700 K za 50 kg prodalo. Tudi v žateški okolici se je prodalo nekaj hmelja po 700—750 K za 50 kg; slabejše blago je pa doseglo le do 660 K. Vreme minulega tedna je bilo po največ deževno in hladno, noči so bile celo mrzle. Vsled tako neugodnega vremena se tudi hmeljska rastlina ne more razvijati. Druga leta se je v tem času na rastlini že prikazalo cvetje; letos pa ga je videti samo prav malo. Le ugodno vreme, posebno pa tople noči bi mogle pomagati hmeljski rastlini, katera je videti krepka in je dozraj brez vsakega mrčesja.

Bodočnost našega hmeljarstva. Pod tem naslovom nam je poslalo Hmeljarsko društvo za Slovenijo s sedežem v Žalcu zanimiv podoben članek za naše hmeljarje, ki je pa žalibog preobširen za naš listič, ki ima sedaj tako tesen jopič. Bistvene točke pa bomo priobčili ob priliki.

Kmetje pritiskajo, nemškutarske milijonarje pa ščitijo! Iz Konjic nam pišejo: Čudno se nam zdi, da tukajšnjemu veletovarnarju in vsenemškemu hujskaču Lauritschu dosedaj ni predpisan noben vojni davek, ker je obče znano, da si je med vojno zaslužil lepih milijonov kron. Zakaj davčni urad ne skrbi, da se ta milijonar, ki bi lahko plačal, ne odtegne svoji obveznosti? Kmete pritiskajo, nemškutarske milijonarje pa ščitijo.

Umestno maščevanje. Brivci nekega nižje-avstrijskega mesta so sklenili, da ob nedeljah in praznikih ne bodo delali ter da morajo biti zaprte vse brivnice. Ker je bil ta sklep v glavnem naperjen proti okoliškim kmetom, ki so ob nedeljah in praznikih predpoldne prihajali v brivnice, je izdal načelnik okrajne kmetske zveze na kmetsko prebivalstvo ta-le oklic: „Kmetje! Ker so mestni brivci sklenili, da morajo biti ob nedeljah zaprte vse brivnice, vam naročam, da odslej ne nosite več mleka v mesto. Če nočejo mestni ljudje ob nedeljah in praznikih več delati, tudi od kmetov ne morejo zahtevati, da nosijo mleko v mesto.“

Povzdiga živinoreje v mariborskem okraju. Vlado komisar mariborskega okrajnega zastopa dr. Leskovar vabi živinorejce na posvetovanje, ki se vrši v nedeljo, dne 17. avgusta ob 10. uri v prostorih okrajnega zastopa v Mariboru, Koroška cesta št. 26. Predmet: povzdiga živinoreje. Živinorejci, pridite!

Licencovanje bikov za celjski okraj dne 21. julija 1919. Prignanih je bilo 27 bikov murbodenske pasme. Licencovani so bili vsi, le prs, ki še niso dosegli predpisane starosti 1½ leta, so dobili dopustilo na rok. Vobče se pozna vpliv vojne glede na število kakor tudi na kakovost. Da se pokaže dobrim bikorejcem priznanje za njih trud, je ogledovalna komisija sklenila, se obrniti na okrajni zastop celjski za denarni prispevek, ki naj služi za naknadne nagrade najboljšim bikorejcem.

Rekvizicije v Nemški Avstriji. Na Nemškem Štajerskem je deželna vlada zopet upeljala rekvizicijo žita, krompirja, sena, živine in drugih kmetskih pridelkov. Kmete zopet gulijo uradniki, da je joj! Občini Klanci pri Lučanah, ki pa leži še v območju naše armade, so predpisali, da mora oddati 74.000 kg ječmena za mesto Gradec. Radovedni smo, ali si bodo nem-